

(наук. кер. – ст. викл. Штепа О.О.)

студентка V курсу історичного факультету)

*Полтавського національного педагогічного
університету імені В.Г. Короленка*

ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ ВІД АКТИВ НЕДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

Питання захисту конкуренції є досить актуальним на сучасному етапі розвитку економіки України. Це пояснюється тим, що в Україні швидкими темпами розвиваються різноманітні форми підприємництва, що призводить до загострення конкурентних відносин. Таким чином, конкуренція це органічний елемент функціонування ринку. Однак змагальність у середовищі суб'єктів господарювання за споживчий попит на ринку може здійснюватися як добросовісно, так і такими методами суперництва, що завдають шкоди споживачам, конкурентам і суспільству загалом. У цьому разі йдеться про недобросовісну конкуренцію будь-які дії у конкуренції, що суперечать торговим та іншим чесним звичаям у господарській діяльності [2]. Крім того питання боротьби з недобросовісною конкуренцією набуває нового, більш широкого змісту в контексті глобалізації та інтеграції України в європейську економіку.

Господарський кодекс України дає наступне визначення недобросовісної конкуренції це неправомірне використання ділової репутації суб'єкта господарювання, створення перешкод суб'єктам господарювання у процесі конкуренції та досягнення неправомірних переваг у конкуренції, неправомірне збирання, розголошення та використання комерційної таємниці, а також інші дії, що кваліфікуються відповідно до частини першої цієї статті [3].

В загальному вигляді структуру нормативно-правових актів з питань захисту від недобросовісної конкуренції можна представити наступним чином: Конституція України, Закони України, Укази Президента України, нормативно-правові акти Антимонопольного комітету України, нормативно-правові акти інших органів державної влади, акти органів місцевої влади та місцевого самоврядування.

Визначальною в даній ієрархії є ст. 42 Конституції України, в якій визначено, що «Держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монополюючим становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція» [1].

Таким чином однозначно вказується на те, що недобросовісна конкуренція в будь-якій формі є явищем протизаконним.

До Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» було внесено зміни від 13 січня 2009 року, які стосувалися заборони поширення інформації, зокрема реклами, що вводить в оману для отримання переваг над конкурентами. Під час реалізації даного положення було виявлено такі, зокрема, на ринках роздрібної реалізації продуктів харчування, побутових електротоварів, радіо та телеапаратури, продажу легкових автомобілів, металопластикових вікон і дверей, рекламно-інформаційних послуг у друкованих ЗМІ, фінансових послуг. Найбільшу кількість випадків поширення інформації, що вводить в оману, виявлено у сфері реалізації лікарських препаратів [7, с. 64].

Закон України «Про Антимонопольний комітет України» від 26 листопада 1993 року визначає правовий статус, цілі та напрямки діяльності Антимонопольного комітету України – головного органу, що призваний захищати конкуренцію в Україні.

Певні норми з питань захисту конкуренції включають інші закони: «Про охорону прав на промислові зразки» від 15 грудня 1993р., який регулює відносини, що виникають у зв'язку з набуттям і здійсненням права власності на промислові зразки в Україні, «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» від 15 грудня 1993р., «Про авторське право і суміжні права» від 23 грудня 1993 р., Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16 квітня 1991 р., який зазначає принцип захисту інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, що полягає в наступному: Україна як держава забезпечує рівний захист інтересів всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та іноземних суб'єктів господарської діяльності на її території згідно з законами України та нормами міжнародного права. Закон України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 р. регулює відносини щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації.

Також Україна приєдналась до певних угод в рамках СНД і міжнародних угод. До них відносяться: Угода про співробітництво в галузі охорони авторського права і суміжних прав від 24 вересня 1999 р. (ратифікована Україною 27 січня 1995 р., діє з травня 1995 р.), Угода про заходи з охорони промислової власності та створення Міждержавної ради з питань охорони промислової власності (ратифікована Україною 12 березня 1993р.), Угода про співробітництво по припиненню правопорушень у сфері інтелектуальної власності від 6 березня 1998 р. (ратифікована Україною 21 вересня 2000р.), Угода про взаємне забезпечення збереження міждержавних секретів у галузі правової охорони винаходів від 4 червня 1999 р., Угода про, заходи щодо попередження та припинення використання неправдивих товарних знаків та географічних позначень від 4 червня 1999 р. (ратифікована Україною 21 вересня 2000р. із застереженнями), Правила митного контролю за переміщенням через митний кордон товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності, прийняті

ПРАВОНАХОДИНИЙ РУХ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

на засіданні Ради Голів урядів держав СНД у Москві 28 вересня 2001 р. та підписані Україною .

Міжнародні конвенції і договори, підтверджені Україною: Паризька конвенція про охорону промислової власності (підтверджена в 1992р.), Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків (ратифікована в 2000р.), Ніщцька угода про Міжнародну класифікацію товарів і послуг для реєстрації знаків (ратифікована в 2000р.).

У разі неправомірних дій, пов'язаних з дезорганізацією виробничого процесу конкурента, створенням йому перешкод у процесі конкурентної боротьби та досягненням неправомірних переваг у конкуренції, стане в нагоді дотримання положень Паризької конвенції про охорону промислової власності, зокрема, при укладанні договорів з контрагентами; для уникнення поширення інформації, що вводить в оману, розміщення на офіційному сайті суб'єктів господарювання відомостей, які: містять повні, точні та правдиві дані про походження товару, виробника, продавця, спосіб виготовлення, джерела та спосіб придбання, реалізації, кількість, споживчі властивості, якість, комплектність, придатність до застосування, стандарти, характеристики, особливості реалізації товарів, робіт, послуг, ціну і знижки на них, а також про істотні умови договору з контрагентами; містять повні, точні та правдиві дані про фінансовий стан чи господарську діяльність суб'єкта господарювання; містять посилання на обсяги виробництва, придбання, продажу чи поставки товарів, виконання робіт, надання послуг.

У разі неправомірних дій, пов'язаних з комерційною таємницею допоможе визначення змісту комерційної таємниці та врегулювання доступу до комерційної таємниці при укладанні трудових договорів, забезпечення внутрішньої безпеки на підприємстві [6, с. 215].

Кожен із запропонованих методів захисту характеризується своїм рівнем доступності для суб'єкта господарювання. Здебільшого підприємства мають право використовувати легальний законодавчий спосіб захисту, який відображається у формі отримання свідоцтва на право на знаки для товарів і послуг, прав на зазначення походження товару, здійснення міжнародної реєстрації знаків, приєднання до єдиної класифікації товарів і послуг для реєстрації знаків, дотримання умов договору про закони щодо товарних знаків; реєстрація комерційного найменування тощо. У цьому разі необхідним є знання законодавчо-нормативних актів, які регулюють процедури отримання зазначених свідоцтв та проходження відповідної реєстрації. Суб'єкти господарювання можуть зіткнутись з адміністративним фактором, який ускладнюватиме використання державного захисту, а також і з часовим фактором, оскільки визначені процедури не є одномоментними, а суб'єкт господарювання змушений продовжувати свою господарську діяльність і без наявності відповідних дозволів.

Література:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 13 січня 2009 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/236/96-вр>.
3. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
4. Андрощук Г. Про юридичну дійсність у національному праві міжнародних договорів з охорони промислової власності / Г. Андрощук // Предпринимательство, хазяйство, право. – 2000. -№ 9. –С. 38-40.
5. Борисенко З.М. Основи конкурентної політики: Підручник / З.М. Борисенко. – К.: Таксон, 2004. – 704 с.
6. Михальчишин Н. Л. Доступність методів захисту від недобросовісної конкуренції для суб'єктів господарювання / Н. Л. Михальчишин // Вісн. Нац. ун-ту «Львів. – політехніка». – 2011. – № 720. – С. 210-216.
7. Руденко Т. В. Захист інтересів споживачів від проявів недобросовісної конкуренції [Текст] / Т. В. Руденко // Формування ринкових відносин в Україні. 2011. – №2. – С. 62-67.
8. Слободчикова Ю.В. Форми недобросовісної конкуренції і методи її регулювання [Текст] / Ю. В. Слободчикова // Економіка та держава. – 2010. – №2. –С. 92-94.

Лещенко Т.С.

(наук. кер. – ст. викл. Штепа О.О.)

*студентка V курсу природничого факультету
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка*

**ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ
СУСПІЛЬНОЇ МОРАЛІ В МЕРЕЖІ INTERNET**

На сьогодні, становище суспільної моралі в Україні викликає занепокоєння, оскільки відбувається очевидна моральна деградація суспільства: нехтування моральними людськими цінностями, не дотримання етичних норм. Одним із несприятливих факторів, що впливає на падіння рівня моральності українців, є вплив окремих ЗМІ. Зважаючи на все більш зростаючу інформатизацію сучасного суспільства, розширення меж мас-медіа, зростає необхідність удосконалення нормативно-правової бази щодо суб'єктів інформаційної діяльності. Оскільки, споживачі інформаційної продукції (в тому числі й через мережу Internet) є незахищеними від негативного впливу, а діяльність розповсюджувачів масової інформації безконтрольною.

У відповідності зі ст.1 Закону України «Про захист суспільної моралі» суспільна мораль – це система етичних норм, правил поведінки, що скла-